

Недавна погибија четири немачка војника у Авганистану, која је уследила након што су три војника страдала када је на њихово патролно возило отворена ватра почетком априла, узбуркала је јавност ове земље. Седам мртвих војника за само месец дана у Авганистану за Немачку је много. Канцеларка Ангела Меркел је у говору у Бундестагу 22. априла изразила велику забринутост због овог губитка, међутим она је том приликом изјавила и следеће: “Будемо ли се неплански повукли из Авганистана, тиме ћемо само повећати ризик да нуклеарно наоружање и нуклеарни материјал доспе у руке терориста, а то драге моје даме и господо, не смемо дозволити” [\[1\]](#).

Политичка судбина Ангеле Меркел, која покушава да оправда немачко ангажовање у Авганистану упркос томе што је јавност у њеној земљи већ одавно постала свесна да се у тој земљи заправо бране амерички интереси, као и будућност немачке мисије у Авганистану умногоме зависе од амбивалентног односа са САД. Немачка канцеларка се свим силама труди да докаже својој јавности, која све мање одобрава војно учешће, да се немачки интереси управо бране у Авганистану, али у то више не верују ни сами припадници бундесвера који су предузели неку врсту тихог протеста. Наиме, они су на рукаву униформе ушили симбол срца како би показали да се њихови животи налазе у рукама Ангеле Меркел, по многим аналитичарима најмоћније жене у свету чија је крвава авантура у Авганистану навела немачке војнике да упркос забрани почну да носе и натписе на којима пише “Ја се борим за Ангелу”. [\[2\]](#) Све ово упућује на чињеницу да и сами војници бундесвера више нису сигурни због чега заправо морају да се боре у Авганистану. Ангела Меркел у најмању руку није успела да своју јавност убеди у неопходност наставка мисије у којој је до сада укупно страдало 43 немачка војника.

Бундесвер представља респектабилну војну силу која броји 255.000 војника. Немачка армија располаже са више од 400 најсавременијих тенкова типа “леопард 2” и са око 205 борбених хеликоптера. [\[3\]](#) Осим тога, она ће бити једна од водећих земаља која у наоружању свог ваздухопловства користи савремени ловачки авион типа “тајфун” који ће заменити вишенаменски авион старије генерације “торнадо”.

Немачки војни контингент је одмах после америчког и британског трећи по бројности у Авганистану. Берлин је у фебруару одобрио слање још 850 војника, што је била последица одлуке америчког председника Барака Обаме да пошаље још 30.000 војника у ову земљу, као и захтева да европске земље преузму већу улогу у рату. Американци су и те како свесни да рат у Авганистану не иде онако како су очекивали. Сходно томе, Барак Обама се, упркос силним најавама заокрета своје политике у односу на

милитантну и интервенционистичку политику администрације Џорџа Буша, одлучио да појача америчке снаге које покушавају да униште талибане, који по свему судећи пружају све јачи отпор коалиционим снагама. Американци много очекују од европских савезника, а пре свега Немачке, када је у питању слање додатних трупа нарочито након одлуке Канаде да следеће године повуче своје снаге. При свему томе, Немачка се нашла у прилично неугодној спољнополитичкој ситуацији. Наиме, Ангела Меркел не жели да изневери америчка очекивања, што је и потврдио њен говор у Бундестагу 22. априла када је обећала да немачке трупе неће напустити Авганистан све док се постигну циљеви међународне, читај америчке, борбе против тероризма.

Својом изјавом Ангела Меркел је, хтела то или не, политичку судбину и опстанак на месту канцелара несумњиво везала за Авганистан, што сигурно није желела, али ова чињеница само потврђује да је Немачка себе довела у подређену позицију у односу на Вашингтон. Одлука немачког политичког врха да се у Авганистан пошаље само 850 додатних војника, упркос инсистирању Барака Обаме да Немачка мора активније да учествује у Авганистану, представља Пирову победу. Претходни канцелар Герхард Шредер успео је да истраје на томе да своје војнике не шаље у Ирак, што је озбиљно пореметило односе са Бушовом администрацијом. Међутим, за разлику од њега, актуелна канцеларка се од почетка мандата здушно залагала за активно немачко учешће у Авганистану. Међутим, сада када су ковчежи са мртвим војницима почели да стижу и у Берлин, она се са тугом у гласу обратила парламенту и у патетичном говору потврдила како се безбедност Немачке брани у гудурама Авганистана. Политичка и стратешка кратковидост немачке владе која није могла да процени да ће авганистанска авантура резултовати и жртвама изазвала је велико незадовољство јавности која је и сама, руку на срце, здушно подржавала ову мисију. Ипак, чини се да је дошло време за отрежњење. Све ово само потврђује до које мере је садашња немачка влада у подређеној позицији у односу на Вашингтон. Осим тога Меркелова уопште нема стратегију за извлачење својих војника који ће без сумње наставити са протестима.

Међутим, морамо имати на уму чињеницу која постаје готово симптоматична на западу. Наиме, можемо рећи да је “вијетнамски синдром” захватио и Немачку. Западним земљама, које су амерички савезници у сада већ “епској” борби против тероризма, али и њиховој јавности потребне су жртве како би се отрезниле и схватиле у шта су се упустиле. Али све има своју цену. То је психолошки моменат који не би требало да заборавимо. Он поставља, али исто тако и руши владе. Тренутно, цену плаћају немачки војници а ако она, што је готово сигурно, ускоро постане превисока, Меркелова и њој слични ће морати да предузму неопходне политичке кораке уколико желе да остану на власти. Немачка влада је своје државне интересе потпуно подредила улози америчког сателита, али све има свој крај, у шта смо имали прилику да се уверимо на примеру Шпаније, чијој је јавности такође био потребан повод у виду терористичког напада у коме је страдало на стотине недужних људи у Мадриду како би се отрезнила из свог америчког сна. Американци су се с друге стране научили да слање војника подразумева

и транспортне авионе који превозе ковчеге прекривене националном заставом, али је Вашингтон макар привремено успео да убеди савезнике у једну велику илузију која гласи: рат може бити безболан.

На почетку мандата, пре пет година, Меркелова је у немачком парламенту изјавила: “Спољна политика Немачке се састоји од активности на Балкану и Авганистану и многим другим земљама, где немачки војници, полицијске снаге и хуманитарни радници доприносе миру. У мировним мисијама широм света Немачка има више од 6.000 војника, а ти војници ће и даље имати пуну подршку владе и парламента.” [\[4\]](#)

Ангела Меркел, лидер конзервативне Хришћанско демократске уније, откако је изабрана за канцеларку Немачке 2005. године настојала је да поправи односе између Америке и Немачке који су запали у кризу након Шредеровог одбијања да пошаље трупе у Ирак. Меркелова је умногоме успела у томе, при чему је задобила симпатије идеолошки блиског републиканца Џорџа Буша. Међутим, откако је први црни председник Америке Барак Обама ступио у Бели кућу, његов однос са “најмоћнијом женом на свету” могао се окарактерисати само као “хладно међусобно одобравање”.

Тешко да су Американци задовољни одлуком немачког парламента да број својих војника у Авганистану ограничи на 5.350. Највећи број немачких војника стациониран је у бази која се налази на северу Авганистана у главном граду те провинције Кундушу. Немци су сматрали да је север те земље релативно сигуран и да се борбе углавном воде на истоку, планинској области у близини границе са Пакистаном која представља сектор који је у америчкој надлежности. Међутим, да су Немци оманули када је у питању обавештајна подршка, потврђују и недавни напади на њихове патроле у којима је страдало седам војника само током априла. Али ово има још значајније последице. Наиме, уколико су талибани у стању да своје акције прошире и на север земље, то довољно говори о току самог рата у Авганистану. Наиме, не само да се рат не одвија према америчким очекивањима, већ се сукоби и распламсавају, што упућује на чињеницу да ће рат потрајати још дуго упркос најмодернијем наоружању и обавештајним подацима који су доступни Американцима и коалиционим снагама.

Да су талибани спремни да отворе још један фронт, потврђује и изјава једног од вође Карија Башира Хаканија, који је још 3. јуна 2008. године у интервјуу *Шпиглу* изјавио да су “Немци најважнији непријатељ на северу (Кундуш), који ће ускоро постати Кандахар севера”.

[\[5\]](#)

Немачка упорно покушава да изађе из сенке Вашингтона и да се афирмише као европска и светска економска сила, што несумњиво јесте, међутим, у политичком смислу она је своју независност предала у руке Вашингтону и самим тим ослабила позицију. Поводом нарастајуће потребе америчке војске за новим трупима, главнокомандујући коалиционих снага у Авганистану амерички генерал Стенли Мекристал посетио је Немачку како би извршио додатни притисак на владу те земље када је у питању слање додатних трупа које су Американцима апсолутно неопходне. Између осталог, на север Авганистана биће послато 5.000 америчких војника који ће се борити под немачком командом. На ово позиционирање Американци су били принуђени откад је Канада одлучила да њене трупе напусте Авганистан.

Интересантно је да је поменути генерал, а како преноси један јужнокорејски лист на енглеском језику, изјавио да су Американци грешком убили много људи који нису представљали претњу америчким војницима. "Отварали смо ватру и убили смо велики број људи. Према мојим сазнањима, ниједан случај се није показао као истинска претња војницима. Ја не знам за случај да се догодио неки инцидент у коме смо некога повредили и да се на крају испоставило да је у возилу био бомбаш самоубица или експлозив." [\[6\]](#)

Франкфуртер алемајне цајтунг наводи: „У Бундестагу се јуче радило о рату и миру, о животу и смрти. Радило се о питању: зашто немачки парламент, на захтев различитих влада, из године у годину шаље војнике у једну далеку земљу, знајући да они одатле могу да се врате на носилима за рањенике или у мртвачким сандуцима, као што се већ више од сто пута и десило – о душевном рањавању да и не говоримо." Одговори већине говорника у згради Рајхстага, почев од саме канцеларке, могу се свести на формулу коју је дао још (бивши министар одбране) Петер Штрук: у рату који су исламски терористи објавили западном свету, безбедност Немачке мора да се брани на Хиндукушу.

Незавидна позиција Меркелове

Канцеларка Ангела Меркел се налази у веома неугодној позицији зато што с једне стране расте притисак Вашингтона који од својих европских савезника, а пре свега Немачке, непрестано захтевају активније ангажовање, док с друге стране јача протест домаће јавности због нових немачких жртава.

Још један шок је уследио када су се немачки војници одлучили на симболичан вид

протеста тако што ће на својој униформи носити антиратна обележја. Тим поводом немачки дневни лист *Билд цајтунг* пише: “Они (војници Бундесвера) желе да канцеларка, која је њихов главнокомандујући, напослетку јасним речима црно на бело дефинише рат против талибана”.

[\[7\]](#)

Немачка јавност је нарочито осетљива на свако војно ангажовање својих трупа, посебно уколико се узму у обзир катастрофални ратови које је ова нација водила у прошлом веку. Према истраживањима, готово 80% немачке јавности је против ангажовања својих трупа у Авганистану док су нове жртве озбиљно пољуљале углед и подршку Ангеле Меркел.

Левичарски *Берлинер цајтунг* пише: “Због чега су немачки војници уопште у Авганистану? С обзиром на то да се канцеларка и њена влада чврсто држе војне опције, њихова је дужност и да објасне њен смисао. Међутим, она није успела у томе”, док *Фајненшел тајмс Дојчланд*

наводи: “Са сваким мртвим немачким војником све је више захтева за моменталним повлачењем. Ово расположење показује да немачкој јавности још увек није јасан карактер мисије за шта политичари сnose највећу одговорност. Од почетка мисије пре осам година они су избегавали да пруже реално објашњење ситуације... Страдање, рањавања, борбе, као и тешко наоружање, никако се не уклапају у слику која је тада пласирана.”

Међутим, немачко учешће у агресији на нашу земљу 1999. године је потврдило да се Немци ипак не уздржавају превише од војних авантура. Али када је цена превисока, као што је сада постао случај, онда се немачка јавност, као и уосталом јавност у већини европских земаља, пита да ли је тако нешто уопште и било потребно. Све ово довољно говори о стању свести већег дела политичког руководства западних земаља које се све чешће одлучују за по многима прескупе авантуре. Ангела Меркел у томе не представља никакав изузетак.

Немачка канцеларка је обећала да ће војници бундесвера остати у Авганистану све док се не осигура предаја власти по моделу Ирака, тј. све док, наводно, авганистанске безбедносне снаге не буду биле у стању да преузму потпуну контролу. Ипак, рат у Авганистану није у складу са америчким плановима. У само једном дану, 25. априла, у Авганистану је погинуло тринаест америчких војника. Такође, истог дана оборен је и борбени хеликоптер типа “апач”. Ово су само најновији губици које су Американци признали. Док број коалиционих жртава расте, не види се скори крај сукоба у Авганистану. Напротив, талибани све више јачају, што Обаму ставља у прилично неугодну позицију. Али Меркелову море још веће бриге. По свему судећи њен опстанак

на месту канцелара озбиљно је угрожен. Предстојећи избори у Северној Рајни Вестфалији, који су судећи по готово свим анализама индикативни за даљи опстанак владе Ангеле Меркел, дефинитивно ће потврдити расположење јавности. Судећи по вестима које стижу из Авганистана канцеларкина позиција ускоро ће бити озбиљно угрожена.

Питање је да ли ће “тихи” протест немачких војника уродити плодом, али се чини да ће морати ипак да буду мало гласнији како би пробудили канцеларку из њеног “америчког сна”. Међутим, противници немачког војног ангажовања не морају много да брину, јер уколико протест не буде имао ефекта, то ће сигурно имати ковчези прекривени немачком заставом, јер је готово сигурно да ово неће бити последње немачке жртве у овом америчком глобалном рату против тероризма.

---

[1] <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5493402,00.html>

[2] <http://defensetech.org/2010/04/23/german-soldiers-in-afghanistan-wear-their-protest-on-their-sleeve/>

[3] <http://www.globalsecurity.org/military/world/europe/ge-army.htm>

[4] http://www.b92.rs/info/vesti/index.php?yyyy=2005&mm=11&dd=30&nav_category=78&nav_id=181511

[5] <http://www.sipri.org/blogs/Afghanistan/the-taliban-speak-2013-the-germans-listen?searchterm=german+military>

[6] <http://www.intermezzo.ba/latn/?page=5&kat=20&vijest=35201&vijest=35201>

Авганистанска авантура Ангеле Меркел

Пише: Владимир Јевтић
четвртак, 06 мај 2010 05:06

---

[7] <http://www.dailymail.co.uk/news/worldnews/article-1267802/German-troops-Afghanistan-Angela-Merkel-explain-theyre-war.html>